

Vadászati törvényjavaslat.

I. Fejezet.

A vadászat haszon-élvezetének tulajdonjogáról.

1. §.

A vadászati-jog tulajdona elválaszthatlan azon birtok tulajdon jogától, melyen a vadászat gyakoroltatik. —

2. §.

A jog a már úrbérileg rendezett s elkülönített birtokon egyénileg gyakorolható:

a) Olyan vadászjáráson, mely legalább 300 catastralis holdat foglal magában s egy tagban vagy összefüggésben van. Az összefüggést utak, folyók, csatornák és patakok nem szakítják meg.

b) Bekerített helyen, tekintet nélkül a tér nagyságára, ha az 5' magas s csupán erőszak által megbontható tömör kerítéssel vagy sövényvel van körülvéve s valamely fácánostól legalább 300 ölnyi távolságra fekszik.

c) Szigeteken, tavakon és folyókon ha azok területe nem képez is vadászjárást.

3. §.

Mindazon birtokosok kiknek birtoka egyenként egy vadászjárást nem képez a vadászat jogát együttesen gyakorolják és pedig oly módon, hogy azt közösen bérbe adva jövedelmeztetik.

A bérbeadás mindig adó-községként árverés útján eszközendő s a befolyó összeg az illető birtokosok közt a földbirtok arányában elosztandó.

Ha az egy adóközséghez tartozó kisebb birtokok összege oly nagy területet képezne, hogy egy tömegben nem volna bérbe adható, akkor az vadászjárásokra osztva kiadandó.

4. §.

Azon határookban, melyekben a birtok szabályozás és az úrbéri elkülönítés még nem eszközöltetett, mindaddig mig az keresztül fog vitetni, a vadászati jog az eddigi törvény és gyakorlat szerint fenntartatik.

5. §.

Azon községekben, melyekben a birtok szabályozás és úrbéri rende-

zés már megtörtént s a volt földes úr a vadászati jogot magának a volt úrbéres földeken cserében hozott bármely áldozatok árán jövőre is egyességgel örök időre kikötötte volna: ezen kikötés mint a szabad föld elvével ellenkező megszüntetik. A volt úrbéressek azonban kötelesek a birtokaikat terhelő vadászati szolgálmat azon szabályok szerint megváltani, melyek a többi úrbéri természetű szolgálmat megváltására a törvény által megvannak állapítva.

Ha azonban a volt úr s a községi birtokosok közt ily nemű szerződés az úrbéri szabályozás alkalmával bizonyos meghatározott időre kötött, akkor az úgy tekintetik, mint olyan bérszerződés melynek bérdíja előre lefizettetett s a kikötött időre érvényben tartatik.

II. Fejezet.

A vadászati haszon élvezet bérbe adásáról.

6. §.

Mindazon esetben, midőn a vadászat a fennebbiek alapján bérbe adandó, a bértartam legalább 3 és legfennebb 6 évre teendő.

A bérbeadás az illető közigazgatási tisztviselő által nyilvános árverés útján eszközözendő: határideje a szomszéd községekben és a legközelebb eső oly városban, melyben rendes heti vásárok tartatnak, legalább két hónappal előbb kellőleg közhírré teendő.

7. §.

Az előbbi feltételek meg nem tartása esetében a bérbeadás semmis s az illető közigazgatási tisztviselő — bár ki feljelentésére a bérbeadást a mulasztó község költségére eszközli. —

8. §.

A bérbeadás ezen módozata alól kivételnek:

a) Az egy vadászjárást nem képező kisebb területek, melyek valamely nagyobb birtokos földterületében szigeteket képeznek (inclava). Az ily birtokon való vadászatot kölcsönös egyezség útján kibérelni az azt környező nagyobb birtok tulajdonosának mindig első helyen van kizáró joga.

b) Ha valakinek legalább 2000 holdat tevő kiváltképen erdős vadászterületébe egy kisebb birtok összletének 300 holdnál kevesebbet tevő része legalább 500 öltre beszögellik, ez esetben a nagyobb birtokosnak jogában áll kívánni, hogy e terület a vadászati jog gyakorlására külön szakítassék s az azon való vadászat neki bérbeadassék.

E végre a bérbeadás határideje előtt két hónappal az illető nagyobb birtokos felszóllítandó, ha akar-é e jogával élni, s csak ha lemondott arról, vagy a főszóllítás kézbesítése után 15 nap alatt személyesen vagy megbízottja által nem válaszolna, eszközölhető a bérbeadás, vagy az inclavált birtokot illetőleg a vadászatnak azon a téren való egyéni gyakorlata.

Ha a jogosult bérbevevő és bérbeadó a bérösszeg iránt magán uton nem tudnának megegyezni, azon esetben az illető közigazgatási tisztviselő azt a szomszédban divó árak szerint ítéletileg határozza meg.

A netaláni fellebbezés a megyei törvényszékhez történik, az ügy végleges eldöntéseig azonban az illető terület tilalomban tartandó s azon egyik fél sem vadászhat.

9. §.

A haszonbérlő tartozik a haszonbért évenként előre lefizetni s azon kívül egy évi haszonbért biztosítékul akár készpénzben, akár takarékpénztári könyvecskében, akár a napi árkelettel számítandó érték papirokban a helyhatósági pénztárba letenni.

10. §.

A haszonbérbe vett vadászati jognak alhaszonbérbe adása tiltatik. A haszonbérlő halála esetében azonban az örökösök vagy gyámjuk a vadászat gyakorlatát a községnek történt bejelentés mellett más bérlőnek kiadhatják.

11. §.

Ha valamely összesített vadászterületnek bérlője nem akadna, akkor az mindaddig tilalom alatt tartandó, míg újabb árverési kísérletek folytán a bérbeadás sikerülhet.

12. §.

A haszonbérlő az általa, vagy az engedélyével vadászók, a vagy az általa felszaporított vadállomány által a vetéseken, az ültetvényekben,

vagy más gazdászati- és erdészeti tárgyakban okozott minden kárért teljes elégtétellel tartozik.

E végre azonban megkivántatik, hogy a kár mind a hatóságnak mind a vadászat birtokosának vagy megbizottjának hat nap alatt a felvehetés czéljából bejelentessék. A megteritendő kár értéke a kapás növényeknél, a szőlőkben és kaszálókban rögtön, kalászos neműeknél pedig mindig az azok letakarítását közvetlen megelőző időben történik; zsinórmértékül szolgálván a károsított terület körül fekvő termés állása.

13. §.

Ha a bérbeadó község többsége kívánja a lóháton való vadászat az illető területen eltiltható, az azonban a bérbeadásnál előre is határozottan kikötendő.

14. §.

Azon bérlőt ki e törvény kívánalmának eleget tesz, vadászati jogának törvényes gyakorlatában senki sem gátolhatja.

III. Fejezet.

A vadászat gyakorlására megkivántató személyes képességről.

15. §.

A vadászat gyakorolhatására szükséges, hogy az illető vadászjegy birtokában legyen, melyet a megyei alispán vagy a városi polgármester ad ki, s melyen a helyhatósági pénztár részéről az abba évenként befizetendő 6 ft. összegnek nyugtatva kell lenni. —

A vadászjegy díjának fizetésétől mentesek az erdészeti és vadászati tisztviselők, valamint az erdőkre és vadászatra felügyelő szolga személyzet. A díjmentes és szintén a folyó évre szálló vadászjegyek azonban csak az illető szolgálati kerület határain belől érvényesek s a föld birtokosának vagy a vadászat bérlőjének kérésére szolgáltatnak ki.

Folyamodás esetében vadászjegy adandó minden honpolgárnak a ki- vagy a kinek egyik szülője az adófizetők közt összevan írva.

Külföldinek csak akkor, ha arra vadászatra jogosított két honpolgár által ajánltatik.

Vadászjegy nem adható:

- a) a 15. éven alóli ifjaknak;
- b) a 15—18. éves ifjaknak, ha atyjuk, anyjuk, vagy gondnokjuk bejegyzését fel nem mutathatják;
- c) a gondnokság alá helyezetteteknek;
- d) azoknak, kik gyilkosság, rablás, nyilvános erőszak, veszélyes fenyegetés, betörés, bizalommal visszaélésből eredett bűn, csavargás és ismétlett orvadászat miatt már büntetve voltak, büntetésük kiállása után legalább 3. évig. —

16. §.

A vadászjegy birtoka csak is az előbbi szakaszokban meghatározott területeken és módozat szerint jogosít a vadászatra.

17. §.

A vadászjegyekből befolyó összeg kamatozólag külön kezelendő, s helyhatóságokként közigazgatási célokra fordítandó.

Az egész országban egyenlő vadászjegyek adatnak ki s a folyó nap-tári évre szóllanak, a birtokos nevét, kiállítás idejét és a kiadó hivatal igazolását tartalmazva.

Ha a vadászjegy birtokosa az erdészetre vagy a vadászatra fdlügyelő közegekhez tartozik, akkor jegyére az őt alkalmazónak neve is felirandó.

A vadászjegyek másra semmi szin alatt át nem ruházhatók.

18. §.

Ki vadászjeggyel nem bir az bérlő sem lehet, ha pedig valamely bérlő vadászati jogosultságától a bértartam alatt itéletileg törvényesen megfosztatnék, ez esetben tőle a vadászjegy elveendő s a bérletet is minden kártérítés nélkül elveszti; sőt ha azon terület újabb bérbe adás után az előbbihez hasonló árért kiadható nem volna, akkor az ebből eredhető hiányt a bérszerződésileg általa elváltalt összeg erejéig és a bérlet hátralevő tartamára tartozik kiegészíteni.

IV. Fejezet.

A tilalmas időszakról és tilalomról.

19. §.

Az általános tilalmi időszak puska vadászatra február 1-től, augusztus 15-ig tart, az agarászatra nézve azonban február 15-én kezdődik.

Ezen kívül tilos a vadászat:

- a) A szarvas- és dámvad bikákra október 1-től július 1-ig.
- b) Őzbakra február 15-től június 1-ig.
- c) Zergékre november 15-től augusztus 1-ig.
- d) Fajd-kakasra május 15-től márczius 1-ig; jérczékre pedig egyáltalában nincs megengedve.
- e) Foglyokra, fáczánokra, fürjekre és harisokra február 15-től augusztus 15-ig.
- f) A nálunk költő vándor madarakra a szaporodási időszak alatt azaz május 1-től július 1-ig.

Hasonlóképen nem szabad a tilalmazott időszakban a vadak fiait elfogni, vagy a madarak fészkeit elrontani, tojásaikat, fiaikat kiszedni ide nem értve a bibicz tojását, mely a vadászat birtokosa által bármikor szedhető.

Ettől kivételt képeznek a seregekben vonuló vad és szelid galambok, a seregélyek, a varjak minden nemei és verebek, melyek valamint a vadaskertbe zárt vadak és vaddisznók is az illető tulajdonos számára minden időben vadászat tárgyai lehetnek.

20. §.

Az éneklő s az erdőségekben a rovarokat pusztító madarak lövöldözése vagy elfogdosása szigoruan tiltatik.

Épen így a marmotára sem szabad vadászni vagy azt bármi módon e törvény további intézkedéseig elejteni.

21. §.

Tilos a vadászat a szabad időszakban is ha legalább fél láb magas hó esett, míg az meg nem keményedik vagy el nem olvad.

22. §.

Kártékony állatok, milyenek a medve, farkas, róka, borz, tengeri nyul, hörcsög, görény, menyét, vad és házi macskák mindenki által saját birtokán és bármely időszakban elpusztíthatók.

E célra azonban emberre veszélyes vermek, csapdák vagy mérgezett csalétkék nem használhatók.

23. §.

A vadászatra jogosultakon kívül senkinek sem szabad a vadászati területre semminemű ebet bocsájtani; ha pedig valaki ily területen a közlekedési utakat kivéve, eb kíséretében menne, azt tartozik porázza venni. Kivételt csak a pásztorok nyájörző kutyái képeznek, melyeknek nyakába azonban oly koloncza függesztendő, mely elő lábaik térdein felül egy hüvelyknyire lóg alá.

24. §.

Foglyokat, fűrjeket és fázánokat bármely időszakban hálókkal, tőrökkel és hurkokkal fogni a tenyésztőket vagy ezek meghatalmozottjait kivéve senkinek sem szabad.

25. §.

A tilalmazott időszak beállta után 8. nappal a vadat árulni, megvenni vagy nyilvános helyeken étlapra jegyezni tiltatik.

26. §.

A mint a vad a szomszéd vadászjárásba átment, tovább nem üldözhető, kivévn ha vadászkutya által vétetett volna hajtásba, azonban még ez esetben is, ha elfogatnék azon vadászjárás tulajdonosát illeti, kinek területén elfogatott.

27. §.

A kártékony vadak ellen e dlig gyakorlatban volt hivatalos vadászatok jövőre megszűnnek, hasonlóképen tiltatik az útról való vadászat is, kivévn a kártékony vadak elejtését.

V. Fejezet.

A vadászati felügyeletről.

28. §.

A vadászatra s vad állományra felügyelni és felügyeltetni az illető tulajdonos vagy bérlő van első helyen hivatva e célra felesketett szolgálati személyzete által.

29. §.

Arra, hogy a felügyelő személyzet meghiteltezzék, szükséges annak kimutatása, hogy az illető

a) a 20 évet betöltötte és

b) hogy tolvajság, csalás, sikkasztás és hamis tanuskodás miatt büntetve soha sem volt.

30. §.

Az ilyen felesketett tisztok vagy szolgák, ha nem csupán a vadászatra való felügyelettel volnának is megbizva, mégis arra nézve a következő hatás körrel bírnak.

a) jogukban áll a vadászjárásban levő utakon, mesgyéken, barázdákon és ösvényeken a vadászati felügyelet érdekében közlekedni;

b) kötelességük mindenkit a ki a vadászterületen az országos, megyei vagy községi utakat kivéve, fegyverrel vagy vadász kutyával jár, a vadászjegy és a tulajdonos által kiállított vadász engedély előmutatására fölszólítani s ha az illető ezt megtagadná tőle a fegyvert vagy a vadász kutyát elvenni s nevét és tartozkodási helyét feljegyezni.

Ily esetben azonban a történekről és a netalán okozott kárról tartozik a község hazánál 48 óra alatt jelentést tenni s az elvett fegyvert oda beszolgáltatni, az ebre pedig gondot viselni.

Ha a tulajdonos a lefoglalt ebet 8 nap lefolyása alatt a tartási költség, netalán okozott károk és a váltságdíj befizetése mellett nem váltaná ki, az efelett való rendelkezés a vadászat birtokosát illeti.

c) ha a vadászati tilalom áthágója magát ismeretlenné tenni igyekeznék, s nevét eltagadni akarná, akkor a vadászat felügyelőjének jogában áll őt a község házához bekisérni, hogy ott kiléte kideritessék s elene a további eljárás folyamatba vétessék.

d) a vadászterületen kóborló ebeket, ha a fennebbi szabály által előírt rendeletnek nincs elég téve rögtön lelőni, kivéven a vizslát, agarat avagy angol-falka kutyát, mely utóbbiakat csak gazdájuk kétszeri megintése után, harmadizben lehet meglőni, ellenkező esetben az illető tulajdonosnak kártérítésre lévén igénye.

e) a tetten kapott orvadász üldözését idegen területen is lehet folytatni, miről azonban legfennebb 48 óra alatt az illető terület vadászat tulajdonosának vagy megbizottjának jelentést tenni tartozik.

31. §.

A fennemlített felesketett személyzetnek hit alatt teendő vallomásai teljes bizonyító erővel bírnak, kivéven ha vallomásaiknak ellenkezője a törvénykezési rendtartásban megállapított bizonyítékokkal bellőleg beigazoltatnék; mely esetben az ily felügyelő vadászjegy birtokakában többé nem lehet s hitletételre sem bocsátható.

32. §.

A vadászati jog tulajdonosa vagy bérlője által fizetett személyzetten kívül mind azon közegeknek, melyek a közrend fenntartására hivatva vannak, kötelességük a vadászati tilalom ellen tapasztalt kihágásokat feljelenteni s az illetőket a tilalom rontásban meggátolni.

33. §.

Nagy fegyelem és szigor alkalmazandó különösen a törvényszabta tilalmas időben vadászók ellen, ha különben vadászati jogosultságokat igazolhatnák is.

VI. Fejezet.

A Büntetésekről.

34. §.

Ki valakinek birtokán a tulajdonosnak vagy vadászat bérlőnek engedélye nélkül gyalog vadász 10—50 ftig, ha lóháton 20—200 ftig terjedő birságban elmarasztalendő.

Kivéven a 26. §. ban és a 30. §. e pontjában megjelölt esetet.

35. §.

Ha az orvadászat éjjel, vagy kerített helyen és tiltott eszközökkel gyakoroltatik, vagy ha az orvadász álcázva találtatik s a tetten értő álnév bevallásával igyekszik félre vezetni, vagy azt veszélyesen fenyegetve ellenében erőszakot használ 100—200 ftig terjedő birságban elmarasztalendő, mely ismétlés esetében 300 ftig felemelhető.

36. §.

Ha a haszonbérbe adott vadásztéren a birtok tulajdonosok valamelyike a haszonbérlet megátadja vagy akadályozza, annyszor a menyiszer 5—20 ftig terjedő birságban elmarasztalendő.

37. §.

Ki a nélkül vadász, hogy arra a jelen törvény értelmében egyéni jogosultsággal birna 5—50 ftig terjedhető birságban elmarasztalendő. Ismétlés esetében pedig fegyverétől is meg fosztandó.

38. §.

Ki tiltott időben vadász 5—50 ftig büntethető s ismétlés esetében pénzbírságon felül vadászati jogosultságát is legalább 3 évre elveszti.

39. §.

Ki a madarak fészkeit elrombolja, tojásait vagy fiait elszedi 1—10 ftig büntethető; ismétlés esetében a mult esetben szabott birság kétszerezve fizetendő. Ki a marmotát bármi módon elejti vagy elfogja 5—50 ftig terjedhető birsággal fenytendő s ismétlés esetében az előbbi birságot kétszerezve fizeti.

40. §.

Ki tiltott időben vadat hordoz, árul, elad, megvesz 2—10 ftig büntendő és a vad a helybeli szegények javára elkobzandó. Ismétlés esetében a megjelölt birság 25 ftig emelhető.

41. §.

Az előbbi §-ban megjelölt büntetéssel fenytettek a vadat rejtegető orgazdák is.

42. §.

Kinek vadász ebét az illető felügyelő elfogta vagy róla bebizonyíthatja, hogy a vadász téren volt s csak üldözése elől menekült, az a 26. §-ban megjelölt esetet kivéve váltság vagy birsággal minden netaláni kár megtérítésén kívül 1—5 ftig terjedhető birságban elmarasztalendő.

43. §.

A kiskorúak és nem önjogúakért a birságra nézve szülők vagy gondnokaik felelőséggel tartoznak.

44. §.

Ha valaki egyszerre több kihágásért elmarasztaltatnék, a birság minden egyes kihágásért külön külön megítélendő.

45. §.

Ha a vádlott fizetéképtelen elmarasztattatása esetében fogsággal is büntethető s ilyenkor minden 5 ft. vagy kisebb pénzbürságnak egy napi fogság felel meg.

46. §.

A bürségek fele mindenkor a vadászat jogos haszonélvezőjét, másik fele pedig azon község, illetőleg községek iskoláit számarány szerint illeti, a melynek, vagy melyeknek határában a kihágás elkövetetett.

VII. Fejezet.

A bírósági eljárásról.

47. §.

Hogy a vadászati jog megőrzésére hozott törvények gyakorlatilag hasznosoknak bizonyulhassanak, szükséges hogy az elűők vétők ellenében minél gyorsabban szereztethessék elégtétel: ennél fogva határozatlik:

a) minden vadászati kihágásnak illetékes bírója a megyékben a szolgabíró, szab. kir. városokban pedig a főkapitány, kik abban rövid úton minden perorvoslatok kizárásával intézkednek s ítéletük a fogság esetét kivéve, rögtön végrehajtandó, birtokon kívül azonban a megyei vagy városi törvényszékhez 8. nap alatt fellebbezhető, melynek ítélete aztán véglegesen dönt.

A mennyiben az ily kihágások részben bünyenyítő per megindítását is vonták magok után, annyiban a bünyenyítő eljárást maguk után vont tettekre nézve a megtorlás a per rendes folyamára utasittatik.

48. §.

A fennebb meghatározott bünyenyítéseknek kiszabása végett az illetékes bíróság nem csak a vadászati-jog haszonélvezője panaszára, hanem a közrend fenntartására felállított hatósági vagy községi közegeknek feljelentésére is tartozik hivatalból eljárni.

49. §.

Minden vadászati kihágásra nézve a bírósági illetékesség a kihágás

elkövetésének helye szerint megállapítandó. Ha a kihágás több illetékes-ségre terjedne ki, ezek közül a panaszló szabadon választ.

50. §.

Ha valamely kihágás többek által társaságban követetik ei, egyik a másikért egyetemlegesen felelős.

51. §.

Az okozott költségek és károk minden egyes esetben megállapítandók s ugyanattól, ki a bírságért felelős, együtlegesen behajthatók. Viszont ha a panaszlott a vád alól felmentetik, a magán vádló ellen költségei megítélendők.

52. §.

Minden vadászati kihágás, melynek megtorlása végett a tett elkövetésének napjától 2. hó alatt panasz vagy bejelentés nem tétetik, elévül.

53. §.

A mennyiben a fennebbi §§-okban más rendelkezés nem tétetett volna, az eljárást, károk megbecsülését és megtérítését, bírói illetőséget, bizonyítékokat és végrehajtást illetőleg az 1840. IX. törvény czikk s erre vonatkozó későbbi törvények a vadászati kihágásokra nézve is zsinór-mértékül szolgálnak.

VIII. Fejezet.

A régiebb intézkedések megszüntetéséről és törvény végrehajtásáról.

54. §.

A vadászatra vonatkozó minden előbbi törvény rendelet vagy szokás, a mennyiben ezen törvénnyel ellenkeznek, ezennel hatályon kívül helyeztetik, kivéve ha a jelen törvény hatályba léptét megelőző cselekvények iránt ezen törvény életbeléptetése előtt a kereset már megindítatott.

55. §.

Ezen törvény végrehajtásával a belügyi, közigazdasági és igazságügyi Ministeriumok bíztnak meg.